

Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023	
Č.j.:	ZŠSV/357/2022
Vypracoval:	Mgr. Zuzana Stejskalová, metodik prevence
Schválil:	Mgr. Yveta Kunzová, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala dne:	30. 8. 2022
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	1. 9. 2022
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2022
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.	

1. Úvod

Minimální preventivní program je vydán na základě Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (MŠMT ČR č. j.:20 006/2007/51).

Součástí výuky i života celé školy, je předcházet nárůstu různých forem rizikového chování ve společnosti. Proto je realizován program primární prevence rizikového chování našich žáků. Při jeho plnění se snažíme vytvořit žákům i zaměstnancům školy příjemné, bezpečné a klidné prostředí.

2. Charakteristika školy

Jsme vesnická škola, kde se vyučují žáci 1. – 9. ročníku základní školy. V letošním školním roce 2022/2023 máme k 1. 9. 2022 251 žáků. Jsme školou bezbariérovou, využíváme práce asistentů pedagoga a speciálního pedagoga.

Do naší školy kromě staroveských dětí dojíždějí také žáci z Krmelína a Košatky, která je součástí obce Stará Ves nad Ondřejnicí.

Přirazena je mateřská škola, která má vypracovanu samostatnou Strategii primární prevence.

Mezi riziková místa školy patří šatny, WC, vnější prostory školy.

3. Cíl prevence

Cílem prevence je zaměřit se na vzájemné vztahy žáků v kolektivu a vzájemnou spolupráci a podporu. Soustředíme se proto v rámci třídnických hodin na upevňování vztahů v kolektivu, respektování pravidel třídy, na antistresové aktivity, které směřují k podpoře duševního i tělesného zdraví.

V rámci dlouhodobých cílů se v letošním školním roce 2022/2023 zaměříme na prevenci šikany, kyberšikany a projevy záškoláctví. Cílem je také bezpečnost žáků – chodců i žáků – cyklistů, rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech druhů rizikového chování (alkoholismu, kouření, drog, vandalismu apod.), poskytování první pomoci, prevence závislosti na mobilních telefonech, ekologická výchova. Připraveny jsou dva projektové dny – Den nezávislosti (prevence socio-patologických jevů) a pokračování dlouhodobého projektu – Letem světem.

Na základě zjištění z minulého školního roku 2021/2022 se v rámci krátkodobých cílů zaměříme na vztahy žáků 5. a 7. třídy, zvýšená prevence návykových látek, záškoláctví a kyberšikany.

Další body prevence:

- učit žáky otevřeně hovořit o problémech, abychom je společnými silami vyřešili
- naučit znát možnosti pomoci při problémech, využívat schránku důvěry, pomoci třídního učitele, metodika prevence, výchovné poradkyně, speciálního pedagoga, PPP, policie, linek důvěry
- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů, hlavně ale problémům předcházet
- netolerovat formy školního násilí (šikana, agresivita, fyzické útoky, krádeže, útoky na učitele, rvačky, vandalismus, vydírání, zastrašování, rasismus, užívání a prodej návykových látek)
- pozor na psychickou šikanu (nadávky, pomluvy, posmívání se)
- seznámit žáky s řádem školy a s Minimálním preventivním programem (třídní učitelé), respektovat řád i Minimální preventivní program
- seznámit rodiče s řádem školy a s Minimálním preventivním programem (třídní učitelé na třídních schůzkách, internetové stránky školy)

- na základě školního řádu nepoužívají mobilní telefony v době školního vyučování, v případě nutného telefonátu ze zdravotních či jiných závažných důvodů, požádají o pomoc třídního učitele nebo jiného pedagoga
- v případě, že opět vznikne krizová situace a bude obnovena distanční výuka, nebát se v případě tísně požádat o pomoc učitele, spolužáka, linky důvěry.

4. Hodnocení řešených případů rizikového chování ve školním roce 2021/22

Primární prevence ve školním roce 2021–2022 byla realizována ve spolupráci s třídními učiteli, školním speciálním pedagogem a výchovným poradcem. Škola vycházela z minimálního preventivního programu, programu proti šikaně a krizového plánu školy. Z pedagogických porad a z konzultací s třídními učiteli vyplynulo, že se téměř každý pedagog ve své třídě setkal v menší či větší míře s rizikovým chováním. V loňském školním roce, dokud nedošlo v souvislosti s mimořádnými opatřeními k distanční výuce, se objevily některé problémy v oblasti rizikového chování.

V jednotlivých třídách řešili vyučující zapomínání pomůcek, neplnění zadaných úkolů, nekázeň v hodinách a o přestávkách, nerespektování pokynů vyučujícího, nevhodné vykřikování ve vyučování, vyčleňování jednotlivce z kolektivu, nevhodné chování ke spolužákům a zhoršení prospěchu ovlivněné domácím či školním prostředím a nedostatečnou domácí přípravou.

Pro 4. a 6. třídu byl zrealizován program pro třídní kolektivy z PPP cílený ke zlepšení vztahů, komunikace mezi žáky a učiteli, celkové atmosféry a klimatu třídy, nastavení spolupráce s problémovými žáky a nastavení pravidel, motivačního systému pro žáky.

V 9. třídě bylo řešeno zneužívání sociálních sítí. S žákem 7. třídy se řešili neomluvené hodiny, a to i ve spolupráci s OSPOD a Policií ČR. Při zjištění se problémy začaly okamžitě řešit, proběhlo několik konzultací se zákonnými zástupci žáků. Vždy byla nastavena pravidla a požadavky, které vedly k zmírnění nebo zlepšení situace. Přestupky, které se týkaly závažnějšího provinění proti školnímu řádu, byly řešeny kázeňskými opatřeními (důtky třídního učitele, ředitele školy). Za záškoláctví byl udělený třetí stupeň s chování.

V rámci mezinárodní spolupráce jsme se zapojili do projektu Erasmus + Nechte hněv stranou, který byl úspěšně zakončen.

Uskutečnily se dva projektové dny – Letem světem – Asie a Ze starého nově.

Vzhledem k viru COVID – 19 jsme se v letošním školním roce soustředili na obnovení vztahů v třídním kolektivu, znovu jsme se snažili oživit pravidla třídy a podpořit tělesné i duševní zdraví našich žáků. Věnovali jsme se také prevenci šikany a kyberšikany.

Usilovali jsme o omezení závislosti našich dětí na mobilních telefonech. Po vypuknutí války v Ukrajině jsme se snažili, aby naši žáci přijali čtyři ukrajinské děti do svých třídních kolektivů. Učili jsme je tolerovat odlišné návyky, zvyky, vedli jsme je k tomu, aby pomáhali svým novým spolužákům.

V letošním školním roce se rozběhly volnočasové aktivity, žáci se zapojovali do olympiád, soutěží vědomostních i uměleckých, navštěvovali různé kroužky. Hledali jsme pramen vody, užili jsme si Den Země, přivítali jsme jaro, našli jsme XIXU, který má talent. Tímto jsme příjemně vyplnili školní i volný čas našich žáků.

Každá třída se zúčastnila podzimního i letního Dne v přírodě, žáci 7. ročníku absolvovali lyžařský výcvik, proběhly lekce plavání 1.-3. ročníku. V červnu proběhl Sportovní den naší školy. Opět jsme se zapojili do sportovních soutěží, ve kterých jsme soupeřili se sportovci okolních škol. K těm nejtradičnějším zápolením patřil atletický Pohár povodí Ondřejnice. Velmi nám záleží na přátelské a pohodové atmosféře celé naší školy i jednotlivých tříd.

Proto jsme spolupracovali s PPP, která pro žáky 4. a 6. třídy připravila program zaměřený na stmelování třídního kolektivu, na vytvoření příjemného bezkonfliktního prostředí.

Díky otci Slavíkovi a jeho spolupracovníkům z Diecézního střediska mládeže se nám podařilo i letos zrealizovat adaptační kurz šesté třídy ve Spalovském mlýně. Naším cílem bylo, aby se děti naučily vzájemné toleranci, aby se ve třídě vytvořila pozitivní atmosféra. Žáci 4. a 5. tříd se seznámili s bezpečností silničního provozu, někteří získali průkaz cyklisty díky programu BESIP.

V rámci prevence žáci absolvovali přednášky na téma Adam a Eva aneb nejsme všichni stejní, Na startu mužnosti, HIV/AIDS.

5. Spolupráce s pedagogickým sborem

5.1. Seznámení ředitele školy a výchovného poradce se Strategií primární prevence na školní rok 2022/2023

- obsah programu
- zodpovědnost za jednotlivé akce
- finanční požadavky
- spolupráce s výchovnou poradkyní
- termíny akcí upřesněny v průběhu roku na základě nabídek

termín: září 2022

5.2. Informovanost učitelů a výchovného poradce

- seznámení s Minimálním preventivním programem, informace o postupu při událostech souvisejících s podezřením na používání návykových látek, přehled institucí a krizových center v kanceláři metodika prevence
- schránka důvěry
- propagační materiály, CD a další metodické pomůcky jsou k dispozici v kanceláři školního metodika prevence
- seznámení s možností komunikace s metodikem prevence

termín: září 2022

- na škole pracuje školní krizový tým ve složení: ředitelka školy Mgr. Yveta Kunzová, zástupkyně školy Mgr. Zuzana Stejskalová, výchovný poradce Mgr. Eva Dohnalová Šimečková, metodik prevence Mgr. Zuzana Stejskalová.

6. Spolupráce s rodiči

6.1. Seznámení rodičů s Minimálním preventivním programem a metodikem prevence

- rodiče budou seznámeni s MPP a možností spolupráce s metodikem prevence na třídních schůzkách
20. 9. 2022
- na webových stránkách školy a v informátoru najdou rodiče potřebné informace o krizovém týmu školy

6. 2. Spolupráce se školskou radou

6.3. Konzultace

- ve spolupráci s ředitelkou školy, zástupkyní školy, výchovnou poradkyní, metodikem prevence a třídním učitelem poskytovat žákům a jejich rodičům konzultace, které se týkají problémů sociálně patologických problémů chování
- konzultační hodiny kdykoli na základě emailu, ústní či telefonické domluvy, lze využívat také elektronickou žákovskou knížku

termín: průběžně

6.4. Třídní schůzky

- v rámci třídních schůzek jsou rodiče informováni o prospěchu i chování žáků
- v září se konají informativní třídní schůzky, ostatní třídní schůzky probíhají formou konzultace

6.5. Aktivity pro rodiče a ve spolupráci s rodiči, spolky v obci

- Obecní slavnosti
- Vánoční koncert v kostele
- Rozsvěcování vánočního stromu
- Výstavka žakovských prací
- Vítání jara
- Přebory a mistrovství organizované oddílem národní házené
- Spolupráce se Společností přátel veselého stáří
- Vítání nových občánků obce
- Zápis dětí do 1. třídy
- XIXA má talent
- Mikuláš
- Dětský den (Olympijský den)
- Výstava ovoce a zeleniny
- Výstava drobného zvířectva
- Knihovnické lekce
- Den s rodiči dětí mateřské školy

termín: průběžně

7. Aktivity pro žáky – specifická a nespecifická prevence

7.1. Prevence ve výuce

- pravidla soužití mezi žáky a učiteli (šikana, kyberšikana, úcta, důvěra,...), tolerance k menšinám a jiným názorům, rozvoj osobnosti, úcta, sebeúcta, vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou (žáci integrovaní, handicapovaní, žáci ze sociálně slabšího prostředí,...), důvěra, komunikativní dovednosti, řešení konfliktů,

schopnost klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“ v krizových situacích, práce v kolektivu, vzájemná pomoc, zdravý životní styl, sexuální výchova, právní vědomí, záporný postoj k návykovým látkám, etická výchova

termín: průběžně

7.2. Preventivní žákovské programy

- dle aktuální nabídky

7.3. Jednorázové besedy

- besedy budou voleny dle nabídky institucí, kulturních domů apod.

termín: průběžně

7.4. Volnočasové aktivity

7.4.1. Kroužky

- keramický kroužek
- školní časopis Dušan
- počítačový kroužek
- přírodovědný kroužek
- country kytara
- školní knihovna
- sportovní kroužek

7.4.2. Spolupráce s oddíly, kluby v rámci obce a okolí

- TJ Stará Ves n. O.
- Sbor dobrovolných hasičů
- Svaz chovatelů drobného zvířectva
- Svaz zahrádkářů
- organizace Kondor
- Soubor Ondřejnica
- ZUŠ Brušperk
- Klub důchodců
- obecní úřad
- Diecézní centrum mládeže

- ZŠ povodí Ondřejnice (Krmelín, Fryčovice, Brušperk, Hukvaldy, Kozlovice, St. Ves)
- oddíl házené Polanka nad Odrou
- místní knihovna
- SK Brušperk

termín: průběžně

8. Spolupráce s jinými institucemi

- PPP Ostrava
- Městská policie
- Policie ČR
- Sociální kurátoři pro mládež
- lékař – pediatr
- Diecézní centrum mládeže
- Oddíl házené Polanka nad Odrou
- OZO
- OSPOD

termín: průběžně

Aktuální legislativa září 2022

Zákony

- **Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (od 1. 9. 2017 novela)**
- Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 250/2016 zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 251/2016 Sb. zákon o některých přestupcích
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů

- Zákon 89/2012 Sb. Občanský zákoník
- Zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Vyhlášky

- **Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů**
- Vyhláška 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Vyhláška 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených MŠMT, krajem, (...)
- Vyhláška 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Vyhláška 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři
- Vyhláška 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
- Nařízení vlády 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Metodické doporučení a pokyny

- **Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 se všemi přílohami**
 1. Návykové látky - 1/2019 aktualizace
 2. Rizikové chování v dopravě
 3. Poruchy příjmu potravy
 4. Alkohol u dětí školního věku - 1/2019 aktualizace
 5. Syndrom týraného dítěte – CAN
 6. Školní šikanování
 7. Kyberšikana - aktualizace proběhla na podzim 2017

8. Homofobie
9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
10. Vandalismus – aktualizace proběhla na podzim 2017
11. Záškoláctví – aktualizace proběhla na podzim 2017
12. Krádeže
13. Tabák- 1/2019 aktualizace
14. Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
15. Netolismus
16. Sebeпоškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování
19. Příslušnost k subkulturám
20. Domácí násilí
21. Hazardní hraní
22. Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních.

■ **Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149/2016**

ODKAZ: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24
- Spolupráce předškolních zařízení škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j.: 25 884/2003-24

- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005

Strategie prevence

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Dokumenty užitečné pro praxi

- **Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách 2015 MŠMT**
- **Informace o postupu orgánu sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví 2015 MPSV**
- **Spolupráce škol a školských zařízení s policií ČR Cuták 2012**
- Průvodce profesemi, institucemi a službami věnujícími se péči o rodiny a děti 2015
- Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu č.j: MŠMT-10862/2015
- Ředitel základní školy a vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami 2016 MŠMT
- Zvládání emočně náročných a rizikových situací MSK 2015
- Příručka pro školy, když se stane neštěstí, autorský kolektiv 2011
- Poznámky k možnostem právního řešení problematiky šikany ve školách 2016 MŠMT
- Navrhovaná opatření k oblasti šikany ve školním prostředí 2016 MŠMT
- Přehled institucí poskytujících metodickou pomoc a poradenství v oblasti šikany 2016 MŠMT

Mgr. Yveta Kunzová

ředitelka školy

Mgr. Zuzana Stejskalová

zástupkyně ředitelky školy a metodik prevence

Mgr. Eva Dohnalová-Šimečková

výchovný poradce

Ve Staré Vsi n. O., 30. 8. 2022

Mgr. Zuzana Stejskalová